

Γιώργος Σεφέρης

Ἡ δήλωση τοῦ Σεφέρη κατὰ τῆς δικτατορίας

Ὁ Γιώργος Σεφέρης στὰ πρῶτα χρόνια τῆς δικτατορίας εἶχε ἐπιλέξει τὴ σιωπὴ καὶ τὴν ἄρνηση νὰ δημοσιεύσει δουλιὰ του στὴν Ἑλλάδα. Στὶς 28 Μαρτίου τοῦ 1969, δυὸ χρόνια πρὶν τὸ θάνατό του, ἀποφασίζει νὰ μιλήσει γιὰ πρώτη φορὰ δημόσια καὶ νὰ καταγγείλει τὴ Δικτατορία. Ἡ δήλωσή του στὸ BBC ἔκανε τεράστια αἴσθηση στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικὸ καὶ ἔδωσε δύναμη καὶ ἐλπίδα στὸ ἀντιδικτατορικὸ κίνημα.

«Πάει καιρὸς πού πῆρα τὴν ἀπόφαση νὰ κρατηθῶ ἔξω ἀπὸ τὰ πολιτικὰ τοῦ τόπου. Προσπάθησα ἄλλοτε νὰ τὸ ἐξηγήσω. Αὐτὸ δὲ σημαίνει διόλου πῶς μοῦ εἶναι ἀδιάφορη ἡ πολιτικὴ ζωὴ μας. Ἔτσι, ἀπὸ τὰ χρόνια ἐκεῖνα, ὡς τώρα τελευταῖα, ἔπαψα κατὰ κανόνα νὰ ἀγγίζω τέτοια θέματα· ἐξάλλου τὰ ὅσα δημοσίεψα ὡς τις ἀρχὲς τοῦ 1967 καὶ ἡ κατοπινὴ στάση μου - δὲν ἔχω δημοσιέψει τίποτα στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τότε πού φιμώθηκε ἡ ἐλευθερία - ἔδειχναν, μοῦ φαίνεται, ἀρκετὰ καθαρὰ τὴ σκέψη μου.

Μολαταῦτα, μῆνες τώρα, αἰσθάνομαι μέσα μου καὶ γύρω μου, ὁλοένα πιὸ ἐπιτακτικά, τὸ χρέος νὰ πῶ ἕνα λόγο γιὰ τὴ σημερινὴ κατάστασή μας. Μὲ ὅλη τὴ δυνατὴ συντομία, νὰ τί θὰ ἔλεγα:

Κλείνουν δυὸ χρόνια πού μᾶς ἔχει ἐπιβληθεῖ ἕνα καθεστῶς ὀλωσδιόλου ἀντίθετο μὲ τὰ ιδεώδη γιὰ τὰ ὁποῖα πολέμησε ὁ κόσμος μας καὶ τόσο περιλάμπρα ὁ λαὸς μας στὸν τελευταῖο παγκόσμιο πόλεμο. Εἶναι μία κατάσταση ὑποχρεωτικῆς νάρκης, ὅπου ὅσες πνευματικὲς ἀξίες κατορθώσαμε νὰ κρατήσουμε ζωντανές, μὲ πόνους καὶ μὲ κόπους, πᾶνε κι αὐτὲς νὰ καταποντιστοῦν μέσα στὰ ἐλώδη στεκούμενα νερά. Δὲ θὰ μοῦ ἦταν δύσκολο νὰ καταλάβω πῶς τέτοιες ζημιὲς δὲ λογαριάζουν πάρα πολὺ γιὰ ὀρισμένους ἀνθρώπους.

Δυστυχῶς δὲν πρόκειται μόνον γι' αὐτὸ τὸν κίνδυνο. Ὅλοι πιά τὸ διδάχτηκαν καὶ τὸ ξέρουν πῶς στὶς δικτατορικὲς καταστάσεις ἡ ἀρχὴ μπορεῖ νὰ μοιάζει εὐκόλη, ὅμως ἡ τραγωδία περιμένει ἀναπότρεπτη στὸ τέλος. Τὸ δράμα αὐτοῦ τοῦ τέλους μᾶς βασανίζει, συνειδητὰ ἢ ἀσυνειδητὰ, ὅπως στοὺς παμπάλαιους χοροὺς τοῦ Αἰσχύλου. Ὅσο μένει ἡ ἀνωμαλία, τόσο προχωρεῖ τὸ κακό.

Εἶμαι ἕνας ἄνθρωπος χωρὶς κανένα ἀπολύτως πολιτικὸ δεσμὸ καί, μπορῶ νὰ τὸ πῶ, μιλῶ χωρὶς φόβο καὶ χωρὶς πάθος. Βλέπω μπροστὰ μου τὸν γκρεμὸ ὅπου μᾶς ὀδηγεῖ ἡ καταπίεση πού κάλυψε τὸν τόπο. Αὐτὴ ἡ ἀνωμαλία πρέπει νὰ σταματήσει. Εἶναι ἐθνικὴ ἐπιταγή.

Τώρα ξαναγυρίζω στὴ σιωπὴ μου. Παρακαλῶ τὸ Θεὸ νὰ μὴ μὲ φέρει ἄλλη φορὰ σὲ παρόμοια ἀνάγκη νὰ ξαναμιλήσω».